

PREK

Miesięcznik
440 Mk., 2
w 500 Mk.
w Polsce
nych państ
Za zmianę
cz 8

Cena

numeru 20 Mk.

Konto czekowe P. K. O.
146.561.Reklamacje otwarte wolne
od opłaty pocztowej.Redakcja przy ulicy Osolińskich 1. 15. Administracja przy ulicy Chorążczyzny 1. 26. — Redakcja przy murze wyłączona między godziną 9—5. Biura Administracji
otwarte codziennie od godz. 6. rano do 7. wieczór. — Adres dla telegr.: „Kurjer“, Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.
W Warszawie prenumerate przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień“ ul. Widoz 19., oraz Adm. „Gazety Lud.“ ul. Świętozrzycka 1

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego“.

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Ceny ogłoszeń:

Za wiersz milimetryowy Zwy
czajnie 30 Mk. „Nadesłane“ 9
Mk. „Nehrologia“ 80 Mk., na
pierwszej kolumnie 200 Mk.
Przed kropką 150 Mk. Po kro-
pice i komputaty 130 Mk.
Drobne ogłoszenia za każdą
wyraz 20 Mk.Paski na kolumnach teksto-
wych po cenie 130 Mk.Ogłoszenia na niedzielę i świę-
ta o 50 procent drożej.Ogłoszenia zagran. o 100% droż-
ej. „Kurjer Lwowski“ wychodzi
z datą dnia następnego.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

Pojedynek dyplomatyczny

Prowokacyjna robota rosyjsko-litewska.

Rosja kwestjonuje przynależność ziemi Wileńskiej i wydaje jej mienie Litwie Kowieńskiej.

Warszawa. (PAT.) Dnia 18. bm. otrzymał charge d'affaires polski w Moskwie następującą notę komisariatu ludowego dla spraw zagr. W odpowiedzi na notę z 13. marca br. mam zaszczyt zakomunikować:

Rządowi polskiemu w chwili zawarcia traktatu w Rydze była wiadoma treść art. 2. traktatu pokojowego między Rosją a Litwą zawartego w Moskwie 12. lipca 1920. Zgodnie z art. 2. traktatu uznał rząd rosyjski, że ziemia wileńska wchodzi w skład terytorium Rzeczypospolitej Litewskiej i dzięki temu rząd rosyjski nie może jednostronnie wypowiedzeniem swej woli zmienić treści i ducha traktatu pokojowego litewsko-rosyjskiego. Stosownie do tego traktatu od 17. lutego 1921. odbyły się prace litewsko-rosyjskie komisji mieszanej dla spraw reewakuacji. Na mocy tego jest dla rządu rosyjskiego zupełnie nie do przyjęcia żądanie rządu polskiego odnośnie do wstrzymania dalszego rozpatrywania i rozstrzygnięcia przez wymienioną komisję spraw dotyczących mienia przemysłowego, użytkowego i kulturalnego skonfiskowanego i ewakuowanego do Rosji z miejscowości wchodzących w skład terytorium spornego między Polską a Litwą. Tego rodzaju wyłączenie z zakresu kompetencji rosyjsko-litewskiej komisji mieszanej szeregu spraw, zaprzeczaloby dosłownej treści traktatu ryskiego między Polską a Rosją i Ukrainą. Istnienie faktycznego zatargu między Polską a Litwą w sprawie przynależności tych lub innych ziem do składu jednego lub drugiego z wymienionych państw nie może mieć międzynarodowej prawnej wartości dla Rosji aż do czasu, dopóki rządy polski i litewski nie zawiadomią rządy rosyjskie o tem, że wyżej wymieniony spór jest zakończony. Na mocy powyższego nie może rząd rosyjski zgodzić się na wstrzymanie dalszego rozpatrywania spraw przez rosyjsko-litewską komisję mieszana dla spraw reewakuacji.

STANOWCZY PROTEST RZĄDU POLSKIEGO.

Na notę powyższą przedstawiciel Rzpltej Polskiej odpowiedział notą następującą:

Traktat ryski podpisany w 3 miesiące po zawarciu układu w Moskwie z 12. lipca 1920. ustalił na przedrozbiorowych terytoriach państwa polskiego nowy stan rzeczy. Art. 3. traktatu konstataje, że rozgraniczenie terytoriów leżących na zachód od linii granicznej traktatu zależy wyłącznie od Polski i Litwy, ustalił we formie kategorycznej fakt zrzeczenia się przez Rosję szeregu praw zarówno co do zakwestjonowania faktycznego stanu rzeczy na tych ziemiach, jak i zastosowania do tego stanu rzeczy własnej krytyki.

Rządowi sowieckiemu znany był w chwili zawarcia traktatu ryskiego faktyczny stan terytoriów państwa polskiego. Podpisanie traktatu ryskiego było uznaniem przez Rosję tego faktycznego stanu terytorjalnego. Miasto Grodno i jego terytorium leżało już wówczas na obszarze państwa polskiego. Jedynie terytorium ziemi wileńskiej złożone z powiatów wileńskiego, części trockiego, oszmiańskiego i święciańskiego było w owym czasie pod zarządem tymczasowej komisji rządowej w Wilnie, jako reprezentacji ludności miejscowej. Kraj ten nosił wówczas nazwę Litwy środkowej i na podstawie porozumienia się Polski z ludnością kraju, rząd Rzpltej Polskiej przejął 18. kwietnia 1922. w Wilnie władzę nad zwróconą Polsce i połączoną z nią dotąd na wieczne czasy ziemią wileńską. Terytorium wileńskie nazywane przez jakiś czas Litwą środkową, przestało być odtąd obszarem spornym. Nota Pańska z 18. kwietnia br., zarówno jak inne ustępy dotyczące terytorium wileńskiego i grodzieńskiego w dawniejszych notach rządu sowieckiego oparte są na stanowisku prawnie nieusprawiedliwionem i niezgodne z traktatem ryskim, że część terytorium państwa, z którym zawarły został przez Rosję traktat pokojowy uważane jest przez Rosję za obszar należący do innego państwa. Rząd polski dał już stanowczą odpowiedź na te rzędy zgodne z

traktatem ryskim rozumowania rządu sowieckiego w szeregu not. Rząd polski nie dopuszcza myśli, by jakiegokolwiek komentowanie traktatu ryskiego mogły uprawniać władze rosyjskie do wydawania rządowi Litwy Kowieńskiej mienia wileńskiego.

To też rząd polski prosi raz jeszcze o pouczenie delegacji rosyjskiej w mieszanej komisji reewakuacyjnej, by zaniechała wysuwania na posiedzeniach zagadnień treści politycznej, oraz wzywa rząd rosyjski do zaniechania wydawania mienia podlegającego na zasadzie traktatu ryskiego zwrotowi ze strony Rosji na rzecz państwa polskiego poza granice tego państwa i poza terytorium pochodzenia tegoż mienia.

WOJSKA LITEWSKIE TERRORYZUJĄ LUDNOŚĆ POLSKA W PASIE NEUTRALNYM.

Wilno. (AW.) W ciągu ostatnich 10 dni w części gminy Szyrwinek, Uświckiej i Gedroickiej, leżących w pasie neutralnym, pojawiły się bandy ludzi, przebranych po cywilnemu, uzbrojonych w broń palną krótką i granaty ręczne. Zostało stwierdzone, iż są to oddziały wojsk regularnych litewskich, wysłanych w celu terroryzowania ludności pasa neutralnego, domagającej się przyłączenia do Polski.

W czasie starć, które wywiązały się między bandami litewskimi a ludnością miejscową zabity został wystrzałem z rewolweru niejaki Paszkiewicz. Pogrzeb jego, który odbył się w Szyrwinkach zmienił się w jedną wielką manifestację antylitewską. W pogrzebie brało udział 15.000 ludzi.

Rosja i Ukraina żądają odszkodowania za napady swoich band powstańczych.

Warszawa. (PAT.) Charge d'affaires Rzpltej w Moskwie otrzymał 22. bm. następującą notę:

Szeregami not rządu R. S. F. S. R. i U. S. R. R. protestując przeciw organizowaniu na terytorium Rzpltej Polskiej licznych band uzbrojonych wykonujących z jej terytorium wrogie akty zbrojne w stosunku do Rosji i sprzymierzonych z nią republik, podawały to do wiadomości rządowi polskiemu, czyniąc go jedynie odpowiedzialnym za zniszczenia wywołane napadami tych band na granice republik sowieckich. Jednocześnie wskazywały rządy sowieckie, że zastrzegają sobie prawo przedłożenia rządowi polskiemu odszkodowania wymienionych spraw. Podobne oświadczenie miaściło się też w notie rządu rosyjskiego z 1. marca br. Obecnie materiały są zebrane i komisarz ludowy do spraw zagranicznych ma zaszczyt zaproponować rządowi polskiemu niezwłoczne powołanie mieszanej komisji dla rozpatrzenia pretensji republik sowieckich w spra-

wie odszkodowań strat materialnych wywołanych napadami band z terytorium Polski dla dokonania ostatecznego rozrachunku. Podpisany: Hanecki.

ODPOWIEŹ POLSKA.

Na notę powyższą złożył polski charge d'affaires w Moskwie z polecenia rządu odpowiedź następującą:

Rząd polski zaznajomiwszy się z notą pańską, polecił mi wyrazić swoje niezmiernie zdumienie.
(Ciąg dalszy na str. 2)

„Tydzień Literacki“

zawiera w numerze dzisiejszym:

J. Wittlin: Chłamek (wiersz).

J. J. Gałęcki: List z Krakowa.

J. Hoplit: Okrzyk. Sztuka młoty (wiersze).

J. London: Szambiane czelo (nowela).

zadanie z powodu treści noty, jak i faktu, że wspomniana nota występuje jednocześnie imieniem Republiki ukraińskiej. Rząd polski zmuszony jest przypomnieć rządowi rosyjskiemu i ukraińskiemu, że na wspomniany szereg not rządów RSFSR i USRR, zarzucających rządowi polskiemu jakiś udział w powstaniu i ruchach band walczących na terytorjum Rosji i Ukrainy, oraz zastrzegających prawo przedłożenia rządowi polskiemu żądań odszkodowań za straty, rząd polski udzielił rządowi RSFSR i USRR, szereg wyczerpujących odpowiedzi. Wszystkie one udowodniły całkowitą bepodstawność zarzutów, odrzucały z oburzeniem insynuacje przypisywania rządowi polskiemu jakiegokolwiek odpowiedzialności za straty wyrządzone Rosji i Ukrainie przez ich oddziały powstańcze, od których wstrząsania na terytorjum Rzpltej polskiej nawet władze polskie zmuszone były zarządzić szereg środków ostrożności. Rząd polski odrzucając kategorię pro-

pozycję komisariatu ludowego dla spraw zagranicznych powołania mieszanej komisji dla rozpatrzenia pretensji republik sowieckich w sprawie odszkodowania strat materialnych, wywołanych napadami band rzekomo „z terytorjum polskiego” dla wykonania ostatecznego rozrachunku, nie ma zamiaru przytaczać innych uzasadnień odmowy i przypomina tylko rządowi RSFSR i USRR, dotyczące tej materji swoje noty. Od czasu ich wysłania nie nastąpiła w tej sprawie żadna zmiana Rządowi RSFSR i USRR, noty te są dobrze znane i jeżeli pozwolę sobie przytoczyć tutaj to przypomnienie, miałem na celu stwierdzić, jak trudna jest realizacja dążenia do nawiazania normalnych i trwałych stosunków sąsiedzkich tam, gdzie lojalnemu dążeniu jednego z państw przeciwstawia się dyskusje o sprawach przebrzmiałych i wyczerpanych. Rząd polski przesyła jednocześnie rządowi ukraińskiemu odpis niniejszej odpowiedzi.

PRZESILENIE ZAOSTRZA SIĘ. BARTHOU WEZWANY DO PARYŻA.

Genewa. (PAT). WBK. Godz. 12.40. Barthou wbrew pierwotnym instrukcjom, udzielonym mu telefonicznie, otrzymał dyspozycję, by przyjechał do Paryża i na Radzie ministrów złożył sprawozdanie o sytuacji, a w szczególności w kwestji sankcji. Odjeżdża on jutro rano. Barthou oświadczył, że spodziewa się wrócić do Genewy środę rano. Zapowiedziane na popołudniu posiedzenie subkomiteta politycznego nie zostało odwołane.

— 00 —

Podstawy przymierza francusko-angielskiego wstrząśnięte.

Paryż. (PAT). Telegr. Comp. Współpracownik „Tempsa” starał się uzyskać od przedstawicieli małej ententy odpowiedź na pytanie, jakie stanowisko zajęłaby mała ententa w razie zerwania entente cordiale między Francją a Anglią. Minister Benesz odpowiedział: Błagamy rząd francuski, by nas nie zmuszał do wyboru między Francją i Anglią.

MOŻLIWOŚĆ PRZERWANIA OBRAD KONFERENCJI.

Wiedeń. (PAT.) „N. Y. Herald” i „Journal” podają zgodnie z Genewą, że zamysł się na przerwanie obrad konferencji genueńskiej w związku z obradami Rady najwyższej które toczyłyby się w jednej z miejscowości na Riwierze. Byłoby to ustępstwem Lloyda Georgea na rzecz Poincarego. „Journal” dodaje, że przerwa konferencji byłaby tym razem dłuższa i potrwałaby aż do jesieni.

RADA NAJWYŻSZA MA SIĘ ZEBRAĆ JEDNAK W GENEWIE.

London. (PAT.) W. B. K. Biuro Reutera dowiaduje się, iż w poinformowanych kołach londyńskich uważają za prawdopodobne, że Rada najwyższa zberze się pod koniec następnego tygodnia w Genewie w celu rozważenia sytuacji wytworzonej stanowiskiem Niemiec od do kwestji reparacji. Za odbyciem zebrania Rady najwyższej występują Anglia i Włochy, a Francja, Japonia i Belgia byłyby na tej konferencji reprezentowane przez swoich delegatów.

Z komisji sejmowych.

Warszawa. (PAT). Komisja rolno przyjeżdża projekt ustawy o państwowym instyencie metodologicznym.

DYSKUSJA NAD BUDŻETEM MINISTERSTWA SPRAW ZAGRAN.

Na posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad projektem budżetowym ministerstwa spraw zagran. P. Rataj postawił wniosek, aby pozycję 38 milionów mk., przyznanych na podróże służbowe, zmniejszyć o 8 milionów mk., oraz aby usunąć ingerencję min. skarbu co do wyjazdów służbowych w granicach przyjętego budżetu. Dalej proponował zmniejszenie wydatków, przeznaczonych na podróże kurjerów dyplomatycznych o 10 milionów mk. Co do funduszu dyspozycyjnego, żądał zmniejszenia go o 68 milionów mk.

Domagał się również skreślenia przewidzianej w par. 15. kwoty 15 milionów mk., przewidzianych na wykonanie umowy czesko-polskiej, a to z powodu, że umowa ta nie została jeszcze ratyfikowana przez Sejm. P. Moraczewski żąda ze względu na to, że stronięctwo mowcy nie ma zaufania do polityki ministra Skirmunta, całkowitego skreślenia funduszu dyspozycyjnego. P. Kędzior domaga się zakomunikowania Sejmowi umowy zawartej w Spaa 10. lipca 1920. Posłowie Löwenstein i Starowiejski są przeciwni skreśleniu wydatków na wykonanie umowy polsko-czeskiej, jak również skreśleniu funduszu dyspozycyjnego. Dyr. departamentu Bertoni wyjaśnił, że kwota 15 milionów mk. nie jest przeznaczona na wykonanie umowy czesko-polskiej, lecz jedynie na jej przygotowanie. Rezolucji nie przyjęto.

— 00 —

Represje rosyjskie wobec kościoła rzym.-kat.

NOTA RZĄDU POLSKIEGO.

Warszawa. (PAT). Charge d'affaires Rzpltej Polskiej w Moskwie złożył z polecenia rządu w dniu 28. bm. następującą notę:

W chwili, gdy delegaci obu naszych państw zasiadają w Genewie, dokoła wspólnego stołu narad, których jednym z najważniejszych celów wytycznych jest wskrzeszenie wzajemnego zaufania pomiędzy państwami, szczególną troską rządów winno być czujne unikanie wszelkich pogwałceń wzajemnie powziętych i traktatem zapewnionych zobowiązań. Do takich wielce niepokojących zjawisk należy niezgodny z traktatem ryskim stosunek władz sowieckich do kościołów i stowarzyszeń religijnych, do których należą w Rosji osoby narodowości polskiej. Dochodzą nas coraz groźniejsze wieści o prześladowaniach, jakim ulega w Rosji sowieckiej kościół rzymsko-katoli-

cki, do którego społeczności należy przeważna część Polaków w Rosji.

Wbrew uroczystemu zabezpieczeniu w traktacie ryskim osobom narodowości polskiej, znajdującym się w Rosji, Ukrainie i Białej Rusi zupełnej swobody wykonywania obrządków religijnych, — stosowany jest w Rosji do osób narodowości polskiej szereg zarządzeń ograniczających tę wolność, lub anulujących te prawa, będących przez to samo pogwałceniem zobowiązań, zawartych w traktacie ryskim. Nota kończy się w następujący sposób: Rząd polski wyraża z mocą przekonanie, że art. 7. traktatu ryskiego jest jedynym z tych, których należyte wykonanie przez rząd rosyjski poczytywane będzie za najbardziej przekonujący dowód lojalnego stosunku do powziętych zobowiązań.

— 00 —

Gwałty sowieckie na Ukrainie.

Ludność katolicka broni się przed rabunkiem kościołów.

(N). Borszczów. (Tel. wł.). Dnia 18. bm. polska ludność katolicka Kamieńca Podolskiego stawiała czynny opór przeciw zarządzanej rekwizycji kosztowności kościelnych. Dygnitarzy sowieckich, chcących zabrać kosztowności z kościoła katedralnego w Kamieńcu, tłum do kościoła nie dopuścił. Wobec groźnej postawy tłumy dygnita-

rze uciekli. W kilka godzin potem na tłum wiernych, czuwający nadal pod kościołem, runęli kozacy sowieccy, rozpruszając go. Grupy wiernych, czuwające pod innymi kościołami, na wieść o pogromie pod katedrą, rozprzeczły się. Władze sowieckie zarządziły masowe aresztowania. — Bliższe szczegóły nastąpią.

Granice Polski zagrożone.

Warszawa. (Tel. wł.). (G). W poniedziałek odbędzie się zebranie przewodniczących klubów sejmowych, na którym ma być omówiona sprawa bezpieczeństwa granic Rzeczypospolitej Polskiej i przygotowań militarnych celem ich zabezpieczenia. Posiedzenie to jest wypływem wiadomości, otrzymanych ostatnio z Genewy w związku z traktatem niemiecko-rosyjskim w Rappalo.

Zbrojenia na G. Śląsku.

(Od naszego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 27. kwietnia.

(K). Niemcy górnośląscy zbroją się gwałtownie. Całe transporty amunicji idą z Niemiec. Transporty są tak liczne i tak znaczne, że wprost cały Górny Śląsk należy uważać za jedną zbrojownię niemiecką. Rząd polski gotuje się do wdrożenia energicznych kroków w celu wyjaśnienia obecnej naprężonej sytuacji.

Zdecydowane stanowisko Francji wobec kwestji rosyjskiej i projektu L. Georgea.

Genewa. (PAT.) W. B. K. Wczoraj o północy Poincare zawiadomił telefonicznie Barthou, że rada ministrów nie godzi się na to, aby w Genewie pertraktowano z Lloydem Georgem nad sankcjami. Nadto Poincare udzielił p. Barthou wskazówek, aby był nieustępliwy w kwestji rosyjskiej i trzymał się memoriału, który Poincare w tej sprawie wystosował do L. Georgea. Barthou ma obstawać przy tem, aby Rosjanie uznali nie tylko długi przedwojenne, ale i wojenne. To stanowisko Poincarego przedstawi Barthou na posiedzeniu subkomiteta politycznego dla spraw rosyjskich.

POINCARÉ WEŹMIE UDZIAŁ W DYSKUSJI NAD SANKCJAMI KARNEMI.

Paryż. (PAT). Havas. Rada ministrów rozpatrywała poruszoną w depeszy Barthou sprawę proponowanego przez Lloyda George'a zwołania Rady najwyższej i zatwierdziła decyzję Poincarego o możliwości wzięcia udziału w Radzie najwyższej w Genewie dopiero po powrocie Milleranda. Jeżeli Rada najwyższa miałaby być zwołana wcześniej, miejscem obrad musiałby być Paryż.

TYDZIEŃ LITERACKI

JÓZEF WITTLIN.

GILGAMESZ.

(Dedykacja do przekładu poematu starobabilońskiego, pod powyższym tytułem, który się w najbliższych dniach ukaze w wydaniu książkowym).

—0—

Wy, którzy w ulic kurzu wyschnięte gardzicie
Płonno za rzeźwym pęzycie napojem,
Bywajcie! — Oto zachwyceniem mojem
Ja dziś się z wami podzielę!

Z tych krucznych skorup, na których ongi gorący
[Babilon
Dwiecnił swoje widziadła i złościł swe zadumania,
Znowu się twarz tajemnicy Życia i Śmierci wylania
I smutnie na cię spogląda, żeś wiecznie nad nią
[pochylon.

Ale o pewnej godzinie, wiadomej tylko niewielu,
Zdarzyć się może, — że nagle do was wspaniała ta
[postać
Wyjdzie z swych tablic, płacząca po wiernym swym
[przyjacielu
I z pośród was go poszuka i z was go zechce wy-
[dostać.

Wtedy nie brońcie mu wstępu, choć dzikie będzie
[miał oczy
I włos rozwiany: — toć przecie chodził po druha
[w zaświaty,
A teraz wraca, powraca straszliwą wiedzą bogaty
I w łolu — oto — przed wami skargę przeraźną
[wytoczy...

W tej dziwnej pieśni ze Wschodu, taki jest zar, taki
[upał,
Ze rozgorzeje od niego, kto czytać będzie ją w zimie:
Nie dziw, — bo każdej literze jest: Miłość, miłość —
[na imię.
Jakby ją ryliec nie w glinie, lecz klinem w sercach
[wylupał! —

—00—

JACK LONDON.

Shanbione czoło.

Thun. z ang. Stanisława Kuszeiewska.

—0—

Nadszedł koniec. Majewski przewędrował
długi szlak goryczy pełen i walki; kryły go bez-
piecznie — przelatującego ptaka — gwarne stolice
Europy, aż tu w dzikiej Ameryce rosyjskiej: gdy
zabrał dalej, niż kiedykolwiek — skończyła się
droga. Siedział na śniegu z rękami związanymi z
tytu i czekał na tortury. Rozszerzonymi ze zgro-
zy oczy wpatrywał się w ogromnego kozaka.
rozciągniętego przed nim na śniegu i wyjącego w
mękach. Mężczyźni skończyli właśnie rozprawić
się z olbrzymem i kopnęli go w stronę kobiet.
Wrzaski skazańca świadczyły, że kobiety były
niegorszymi oprawcami od mężczyźni.

Majewski przyglądał się i drżał na całym
ciele. — Śmierci się nie bał. Zbyt często własne-
mi rękoma bronił życia na długim szlaku od War-
szawy aż do Nulato, by drżeć na widok nadcho-
dzącej śmierci. Ale cała jego istota protestowała
przeciwko torturom. Obrażały one jego godność.
Obraża zaś nie był straszny ból, który znieść be-
dzie musiał — niewinnie; obraża było to wido-
wisko, które, ku ucieście tłumy ból z niego uczyni:
Wiedział, że będzie krzyczał, zaklinał i błagał o
litość, tak samo, jak błagał Wielki Iwan i każdy,
którego wzięto przed nim. Nie będzie to piękne.

JERZY JUNOSZA-GALECKI.

List z Krakowa.

II.

Uroczystości molierowskie. — Jubileusz St. Przy-
byszewskiego. — Premjery w „Bagateli“ i teatrze
miejskim.

Mniej natomiast szczęśliwie wypadł „Mizan-
trop“, wystawiony celem uczczenia trzydziestej
rocznicy urodzin Moliera, i to w krótki czas po
„Dzieciach ziemi“, jakby dla zademonstrowania
różnicy między ostrym, okrutnie wprost bolesnym
rycym psychologią Moliera, człowieka siedemna-
stego wieku, a — delikatną, neurastenicznie o-
strożną i lekliwą, na pół ironiczną a na pół współ-
czuwająco-litosną manierą analityczną Rittnera,
człowieka... doby obecnej, a ściślej mówiąc, wczor-
rajszej, „przedwojennej“. Nie pomogły nic wdzię-
czne, umiejętnie a la Louis XIV. wystylizowane
zalożności Celimeny (p. Nosarzewska), nie też p.
Kaciekiej (Eljanta) śpiewna słodycz oraz Arseny,
Akasta i Klitandra (p. Klońska oraz pp. Białkowski
i Malinowski) trafnie odegrana wielkoświatowa
sztuczność, hipokryzja i komiczność, płynąca z
przesady, nie też panów Szymańskiego i Krasno-
wieckiego, dobre kreacje Filint i Oront, nie
wreszcie inteligentna reżyserja p. Trzcieskiego
i piękne dekoracje, pędzla p. Wierciaka, wzo-
rowane na Komedji francuskiej, bo — rola ty-
tułowa dostała się w chwilowo nieprzygoto-
wane do unoszenia klasycznych ciężarów rę-
ce p. Brackiego, który ograniczył się ze skro-
mnością, w takich wypadkach niezbyt chwa-
lebna, do — monotonnego jej oddeklamowa-
nia. Również nie udało się zbytnio teatrowi miej-
skiemu wystawienie „Matki“, którym rozpoczęto
jubileusz Stanisława Przybyszewskiego. Poza do-
skonałą pod każdym względem kreacją p. Adwen-
towicza (przyjaciel) i śliczną figurynką, jaką wy-
rzeźbił misternie z naiwnym, nieświadomym sie-
bie wdziękiem młodzutki jeszcze talent p. Kosso-
ckiej, przedziwnie tu harmonizujący z odtwarzaną
postacią (Hanka Borowska), wykonanie „Matki“
nie stało na tym poziomie, jakiego oczekiwać ma
się prawo od „uroczystego“ — tak bowiem głosił
afisz — przedstawienia. Nie wystarcza bowiem w

Ot, przejść przez to wszystko dumnie i nieskala-
nie z pańskim uśmiechem i gestem — to byłoby
jego godne; ale stracił panowanie nad sobą, po-
zwolił skrwawionemu ciału zawładnąć duszą,
skamleć jak bite zwierzę i tańczyć niby małpa
przed oczyma gawiedzi — oto co go przerażało.

Nie było żadnej możności ucieczki. Od same-
go początku długiej drogi, gdy poczał śnić dumny
sen o niepodległości Polski — stał się igraszką w
rękach Losu. Od samego początku jeszcze w War-
szawie, a potem w Petersburgu, w kopalniach
Sybiru, na Kamczatce, w wątych lodziach tych
oto ludzi, z którymi razem kradł futra dla niep-
znaki — Los igrał nim i pchał go nieuniknienie ku
temu zakończeniu. Bez wątpienia koniec taki pi-
sany mu był od początku świata, jemu — poecie,
jemu artyście marzycielowi o wysubtelnionej du-
szy i nadczułych nerwach, trwożnie rozedrganych
pod delikatną skórą. Zanim żyć poczał, przezna-
czonem już było, aby ten splot cudownej wrażli-
wości i stokrotnego odczuwania, który był jego
istotną treścią, szargał się wśród pierwotnej dziko-
ści i zginął wreszcie w dalekim kraju nacy, w
tem oto miejscu pełnem ciemności, poza ostatnie-
mi granicami ludzkiego świata.

Spojrzał. Ten krwawy przedmiot rozpostarty
przed nim, to Iwan, Wielki Iwan, olbrzym-czło-
wiek, pozbawiony nerwów, człowiek z żelaza,
kozak, na wielkiem morzu przemieniony w pirata,
ciężki i flegmatyczny jak wół, i tak mało wrażli-
wy, że to, co dla innych było bólem jemu wyda-
wało się żartem. Tak. Tak. Indianie z Nulato za-

taśkich wypadkach nawet — przeciętna popraw-
ność.

Nie chcąc widocznie pozostawać w tyle za
teatrem miejskim, urządziła też „Bagatela“ wie-
czór teatralny ku czci Stanisława Przybyszew-
skiego. Wybrała w tym celu nienajlepszy z jego
utworów scenicznych, a mianowicie „Topiel“. Da-
ła tym wyborem jednak sposobność do ciekawych
porównań między bardziej wartościową „Matką“
a bardziej za to w potocznej tego słowa znacze-
niu „zajmującą“, to znaczy efektowną „Topielą“.
Charakterem bowiem oba te dzieła różnią się wy-
bitnie: tu dramat błyskotliwy, miejscami niestety
nawet o zdawkowy szyk dramatu „salonowego“
zarywający lub sensacyjnie jaskrawo „tezę“ wy-
bębniający, ulubioną tezę Przybyszewskiego któ-
rej na imię: chuć wszechwładna, dramat, posiada-
jący przy tych wszystkich tandetnie czasem tea-
tralnych zewnętrznościach jakąś jakby podziem-
ną, gdyż nie dość szlachetnie, nie dość artystycz-
nie — czysto wypowiedaną, głębię wewnętrzną,
dramat o akcji więc luźnie z tą duchową treścią
związaną, jak na Przybyszewskiego zwłaszcza,
zbyt po wierzchu zjawisk płynącej, przeto o ury-
wającej się niekiedy nici rozwoju psychologiczne-
go, lecz — przytem o świetnym, choć z niewielką
pieczołowitością wypracowanym rysunku charak-
terów. Tam zaś w „Matce“ podświadomość sama
staje się głównym pierwiastkiem akcji, wszystko
dzieje się właściwie wewnątrz, a te wewnętrzne,
psychiczne odruchy nabierają kształtów uświada-
miająco, rozjaśniająco intelektualnych, wyraźnie
werbalnych, plastycznie scenicznych, dynamicznie
dramatycznych — niema tu bowiem żadnych stro-
jów zewnętrznych, tłumiających istotny ton rzeczy,
strojów, któreby przeszkadzały swobodnemu wy-
śpiewaniu się duszy — tam zaprezentował się
Przybyszewski, cały genialny Przybyszewski we
formie jakiejś surowej w znaczeniu szlachetnej
prostoty, we formie przypominającej geometrycz-
nie, że tak powiemy ujednościoną, symetryczną
rozumną architektonikę tragedji greckiej wraz z
nieublaganiem fatalnym, twardym jej tragizmem,
wraz z mikońskich murów szarością kamienną,
niesamowicie ponurą. I może dlatego właśnie wy-
stawiła „Bagatela“ „Topiel“, a nie inny dramat
Przybyszewskiego, że „Topiel“ w stosunku — w

pragnęli odnaleźć nerwy Wielkiego Iwana i do-
stać się przez nie aż do korzeni jego duszy. Do-
pięli swego. Zdawało się niepodobieństwem, aby
człowiek mógł wycierpieć tyle i żyć jeszcze.
Wielki Iwan płacił teraz sowicie za swoje żela-
zne nerwy. Umierał dwa razy dłużej, niż który-
kolwiek z jego ludzi.

Majewski czuł, że już ani chwili dłużej nie
zniesie odgłosów męki kozaka. Czemuż Iwan nie
umiera? Zwarjuje, jeśli ten skowyt nie ucichnie
natychmiast. Ale jak tylko ucichnie — nadejdzie
jego kolej. Jakąga czekał już na niego, zawczasu
szczerząc zęby z uciechy, Jakąga, którego nie
dalej jak tydzień temu, schwytał pod ścianami
fortu i porządnie zdzielił białem. Jakąga czekał na
niego. I niewątpliwie zachował dlań najokrutniej-
sze szarpanie nerwów, najbardziej wyrafinowane
tortury. Ach, i te również musiały być niezgor-
sze, sądząc po wyciu Wielkiego Iwana.

Kobiety, pochylone nad skazańcem, odstąpiły
nareszcie, śmiejąc się i klaszcząc w dłonie. Ma-
jewski ujrzał straszliwą rzecz, której dokonano i
nagle wybuchnął spazmatycznym śmiechem. In-
djanie przyglądali mu się, zdziwieni jego śmie-
chem. Ale Majewski nie mógł przestać.

Nie, to się nie stanie. Opanowywał się zwol-
na i spazmatyczne skurcze krtani poczęły cichnąć
i zamierać. Starł się odciągnąć myśl od chwili o-
becnej i obejrzeć wstecz na swoje życie. Poczał
wspominać starego ojca, matkę, małego sroka-
go kacza i gwernera. Francuza, co uczył go tań-
ców, i podarował mu kiedyś stary, zniszczony

stosunku podkreślam — do innych jego utworów scenicznych najprędzej jeszcze da się dostrzec do typu zwykłej „sztuki“, że — stosunkowo znowu — mniej wymaga miłośniczego wczuwania się w odrębnym, indywidualnym stylu scenicznym Przybyszewskiego. Wykonanie jej też w „Bagateli“ nazwałoby można wzorowem, a to dzięki przedewszystkiem niezwykle zawsze czujnej reżyserji p. Węgierki oraz grze p. Wernicówny i p. Nowackiego (Ludmiła — Jelski), gdyby nie pewne usterki stylistyczne w grze innych wykonawców, jak n. p. prowincjonalnie jaskrawe ujmowanie miejsc „dramatycznych“, wpływające z pogoni za najbanalniejszą choćby sensacją aktorską.

Jubileusz Przybyszewskiego nie obył się oczywiście bez całej masy przemówień, owoacji, dyplomów i darów honorowych i jak się nazywają inne tego rodzaju objawy gromadnego i okolicznościowego entuzjazmu. Przybyszewski zaś ze swej strony wystąpił z dwoma prelekcjami; pierwszą z nich poświęcił omówieniu głośnego ongiś hasła: „naga dusza“, a w drugiej odczytał dawny swój poemat — bō studium to zasługuje w pełni na miano poematu — o Szopenie. Hasło nagej duszy ujął jak najszerzej, usiłując je przedstawić jako świadomy czy podświadomy, w każdym zaś razie wiecznie aktualny, manifest wszystkich wielkich twórców, fęskniących do pogłębienia i uwe wnętrzenia Sztuki, do wyzwobodzenia jej z pod nacisku życia zewnętrznego, cielesnego, materialnego... doczesnego.

Tyle o krakowskich uroczystościach artystycznych. A teraz przejść już nam wreszcie trzeba do — prozy, do codziennej, bieżącej strawy teatralnej. Bo istotnie też przedstawia się ona wysoce prozaicznie. Zaczynam od „Bagateli“: biednemu sprawozdawcy nie pozostaje tu znowu nic innego, jak tylko powtórzyć prostacko prawdziwym komunal o lichym jej z małymi wyjątkami repertuarze i o świetnym przeważnie tej lichoty wykonaniu. Weźmy np. takie „utwory“, jak nokturn Ludwika Herzera „Morphium“ (tytuł, nieprawdaż, wywołujący wspomnienie chorobliwych dreszczy z „Paradis artificiels“ Baudelaire'a i parnego liryzmu „Opium“ Claude Farrere'a — ale to tylko tytuł) i komedię Pawła Egera „Adam, Ewa i wąż“ (to nęci, czy nie?) lub jeszcze gorzej sztukę Piotra Frondała „Dom osaczony“, a już najgorzej wreszcie „Szal“ Stefana Krzywoszewskiego i zacznijmy te arcydzieła czytać. Reczę, że ochłonawszy z pierwszego wstrząsającego wrażenia, wnet zaśniemy, o ile naturalnie natura nas nie obdarzyła zbyt wyczulonym nerwem artystycznym. W drugim bowiem wypadku istnieje niebezpieczeństwo gwałtownego rozstroju nerwowego, a co za tem idzie, i okrutnej bezsenności. Chodźmy jednak do „Bagateli“, by zo-

baczyć te rzeczy na scenie. Ależ to całkiem coś innego. Znika nuda, znika jałowość dialogu (— w najgorszych już bowiem miejscach pomysły reżyser bawi oko widza efektami świetlnymi, a ucho dźwiękowymi, każe mu patrzeć tylko na scenę i słuchać tylko walca lub nastrojowego bicia dzwonów, a — zapominać o samej sztuce; a możeby tak spróbować jeszcze obok akustycznych i optycznych efekty — wachowe: na przykład rozpylanie perfum?; to byłoby dopiero używanie dla natur impresjonistycznie sensorytywnych —) a zostaje świetnie wystudjowane widowisko.

Przynosi to z jednej strony zaszczyt wykonawcom i reżyserji, lecz z drugiej wywołuje żalostne wprost uczucia na widok tak mamowanego materiału aktorskiego. Szkoda na to personelu, szkoda środków, jakie posiada „Bagatela“. Szkoda przedewszystkiem wybitnej indywidualności aktorskiej i reżyzerskiej p. Aleksandra Węgierki. Szkoda wogóle czasu i trudu. Bo ostatecznie cały ten przepych wykonawczy nie pokrywa całkiem pustki, zięjącej z repertuaru, lecz czyni nawet niekiedy przykre wrażenie jakiejś bliżej artystycznej, czegoś więc pseudo-artystycznego. Przeto pora już na „Bagatelę“, by szła do Canossy. Do Canossy nie moralnej jeno artystycznej: nie gwoli czynienia pokuty ze swych grzechów przeciw — czystości, lecz gwoli poprawy ze swych grzechów przeciw smakowi literackiemu. Wszak „lekkie“, wesole repertuar teatralny może stać całkiem dobrze na tym samym poziomie artystycznym, co „ciężkie“, poważny.

I tak zdaje mi się, że więcej rozkoszy artystycznej sprawić może dobra, inteligentnie zbudowana, a dowcipnie instrumentowana komedia, dobrą na przykład komedią francuską, niż nie pierwszorzędnej jakości poważna sztuka, dajmy na to taka „Siejba“ Gustawa Vanzype'a, wystawiona w teatrze miejskim im. J. Słowackiego. Utwór ten bowiem został niemożliwie wprost przeeklamowany i podniesiony do wyżyny jakiegoś arcydzieła i to tem większej chwały godnego, że opiera się na artystycznie jałowym, jak dotychczas przynajmniej, motywie wojny światowej. Przeciwnie, sądzę, wartości odmówić mu niepodobna, lecz jak na arcydzieło daje stanowczo za mało. Do tego bowiem nie wystarcza „wzniosła“ idea i etyczna powaga — główne cechy „Siejby“ — lecz potrzeba... geniusza artystycznego. Belgijski pisarz zaś, p. Vanzype, okazał się tylko szlachetnym — a niekiedy nawet i trochę (ze wzruszenia zapewne!) natywnym — kaznodzieją i, ogółem mówiąc, poprawnym majstrem roboty scenicznnej. Jeżeli zaś istotnie jest takim szlachetnym człowiekiem, jakim wydaje się przynajmniej na podstawie tendencji swego utworu, to powinien bezzwłocznie wystosować telegram dziękczynny Bruksela —

portret Woltera. Potem uirzał w myśli Paryż i mocny Londyn i wesole Wiedeń i Rzym. A potem jeszcze garść młodych straceńców, z którymi razem śnił sny potężne o wolnej Polsce i polskim królu na tronie w stołecznej Warszawie... Ach, od tej chwili rozpoczynała się długa droga. Tak — pozostał ostatni. Zaczęło się od tych dwóch, powieszonych w Petersburgu. A potem już jedni po drugich ubywali dzielni towarzysze. Jednego po bił na śmierć więzienny dozorca, a potem na krwią znacznym szlaku, po którym wędrowali długie miesiące, bici i męczeni przez eskortujących kozaków — niejeden padł martwy. Każda z tych śmierci była dzika, okrutna, zwierzęco dzika. Gnili w kopalniach, zżerała ich febra, kosił knut. Dwaj ostatni zgineli już po ucieczce w walce z kozakami i on tylko sam jeden dostał się na Kamczatkę, z dokumentami i pieniędzmi, skradzionymi u obcego wędrowca, którego powalił martwego w śnieg.

Nie spotkał nic — prócz dzikości. Przez wszystkie ubiegłe lata, całym sercem spragniony wiedzy, sztuki, miłości — osaczony był i gnębony całymi falami dziczy. Wreszcie ręce splamila mu krew ludzka. Każdy zabijał. On zabił człowieka dla jego paszportu. Kiedyś znów, dla okazania swego męstwa, pojedynkował się w ciągu jednego dnia z dwoma rosyjskimi oficerami. A pocóż potrzebna mu była próba męstwa i jego dowód? Żeby dostać się do kompanji tych, co rabowali futra na Alasce. I dostał się rzeczywiście.

Droga do Europy była nieskończenie długa, przez całą Syberję i Rosję. Dla jej uniknięcia po-

zestawało jedno tylko wyjście: przedostać się na Alaskę, przez mroczne, lodowe morze Beringa. Była to droga od dzikości poprzez grozę w głębszą jeszcze dzikość. W kruchych łodziach złodzieji futer, pozbawieni żywności i wody, miotani przez burze na tem wiecznie niespokojnym morzu — ludzie stawali się zwierzętami.

Potrzykroć wyruszał z Kamczatki ku wschodowi i po trzykroć najstraszniejszym wysiłkiem z garską ocalonych powracał na Kamczatkę. Lecz nie było innej drogi do wyboru, a tam skąd przyszedł, wrócić nie mógł, bo czekała go katorga i knut.

Nareszcie poraz czwarty i ostatni odpłynął na wschód. Był pomiędzy tymi, co pierwsi odkryli osławione później Wsypy Foki. Ale nie wrócił z nimi na Kamczatkę, żeby tam w szalonych ongiach przemościć całe skarby futer, zdobyte na morzu. Poprzysiął sobie nigdy już na Kamczatkę nie wracać. Wiedział, że ku stolicom Europy iść trzeba — naprzód. Więc tylko dostał się na inny statek i pozostał nadal w nieznanym kraju — pełnym ciemności. Jego towarzyszami byli teraz strzelcy słowiańscy, najróżniejsi awanturnicy z głębi Rosji, Mongolji, Tatarzy i rodzimi Sybiracy. Krwawą ścieżką wrzynali się w dzikie lasy nowego świata. Masakrowali całe wsie, jeśli nie dostarczyły im daniny futer. Sami zaś — z kolei — wycinani bywali w pień przez załogi statków, polujących legalnie. Po jednej z takich przepraw ocalał on tylko i pewien Finn. Całą zimę spędzili w samotności i nędzy na jednym z najdalejzych Aleutów. Wiosną wziął ich na po-

Kraków do aktorów teatru miejskiego, w jego sztuce występujących. W pierwszym rządzie do pp. Sosnowskiego i Adwentowicza. Również podziwiać się widać do wdzięczności względem teatru miejskiego p. Stefan Krzywoszewski, a to za świetne wykonanie jego komedji „Diabeł i karczmara“. Tu należy się główny dank Karczmara p. Żmijewskiej, zadziwiającej wprost szeroką skalą swego talentu, bo sięga on od hyperkulturalnego, dekadentcko-zmysłowego, mimo swej czystości wyrafinowanie zepsutego podłoża jakim jest Salome Wildeowska, aż do prostej, natomiast czystej kobiecioty, jaka jest karczmara Krzywoszewskiego — a przestrzeń to, która przyzna, bardzo wielką — oraz p. Szymańską, który dał świetnie, gdyż nie na dzisiejszą modłę wychowanego diabła. Był to diabeł... wersalski

— 60 —

JACEK HOPLITA.

OKRZYK.

Jak kwiatu pąk w błękitny maj,
Rozwiera w krąg swe liście modry dzień na świt
I słońcu rad odmyka wnętrza cud namiętnie:
O złudo złud! Pić blask ten daj
Tysiącem tchnień tysiąca płuc
I w serca każdym daj czuć tętnie.
Jak krwią w niem zbiera, jak się spiętrza,
Jak w krwi się pieni
I młotem w piersi każe tłuci
O złudo złud! O patrzej, widzieć, sycić moc
Łakomych oczu wieczny głód
Grą barw i blasków, skier, płomieni,
I stu zmysłami świat ten chłonać
I duszą całą w nim zatonać.
O serce nuć, o duszo graj!
Pchnij falo łódź! O życie!
O czarodziejskie ruchy fal w przestrzeni błękitnej
Dać nieść się wam w żurawi szlak daleki
I nigdy nie wrócić! O z pełni w piersi oddechu
Krzyk dzikiej groźby rzucić w dal na tysiąc staj
I zgubić się, rozplnąć z nim na wieki
W ginącym gdzieś tam echów echu!!!

— 60 —

SZTUKA MIMY.

Rychło bez śladu schodzi z sceny mima,
W grze cudotwórczej przed widzów oczyma.
Misternych knoszków znikoma nagroda:
Potomność wieńca klaskając nie poda.
Sen nocy letniej ranne świty zdmuchną,
Przebrzmi czar dźwięków, przemina i zgłuchną
Daremno przetrwać i ostać się sili
Dzieło natchnienia, a żywot motyli
Dziś w lanie światel, nazajutrz już próchno.

— 60 —

kład inny statek, również pełujący na foki. Był to szczególny traf, zdarzający się raz na tysiąc razy. Ciągłe jednak i bez przerwy dzikość, zwierzęca dzikość, osaczała jego życie. Przechodząc dalej ze statku na statek, wciąż żeby nie wracać na Kamczatkę, dostał się nareszcie na taki, co płynął ku południowi. Wzdłuż brzegów Alaski nie spotykał innych ludzi, prócz tłumów dzikich. Każdemu rzuceniu kotwicy wśród poszarpanych wysepów lub pod groźnymi skałami kontynentu towarzyszyły niebezpieczeństwa: bitwa lub burza. Albo zrywał się wichur, siejąc zniszczenie, albo łódź z pod ziemi wyrastały bojowe łodzie tubytców, wyłatanowanych baswanami wojny. Lecz jeden po drugim sprawdzali tylko na własnej skórze krawe cnoty dobrze nabawych strzelb piratów i ich nieomylnego oka.

Na południe i na południe, wciąż dalej i dalej, ku brzegom umiycznej Kalifornii. Mieli tu być podobno, jacyś hiszpańscy awanturnicy, co wojem wywalczyli sobie drogę aż z Meksyku. Lecz czył bardzo na tych poszukiwaczy przygód. Było uciec do nich — reszta już głupstwo. Klóby tam liczył rok albo i dwa zwłoki? A potem — Euroński

Ale nie spotkali Hiszpanów. Wciąż tylko, bez końca i miary rozpościerała się i rosła nieprzebita ściana dziczy. Obywatele Końca Świata, w bojowych barwach, napadli ich i odegnali precz od brzegów. Kiedy jedna łódka została odcięta, a wszyscy ludzie poginęli, dowódca pomógł powścią i zawrócił ku północy.

(C. d. l.)

— 60 —

Z obrad Sejmu.

Warszawa. (PAT.) Na piątkowym posiedzeniu Sejmu w myśl rezolucji p. Osieckiego uchwalili sejm projekt ustawy o umorzeniu obligacji 5 proc. bezterminowej pożyczki państwowej, poczem rozpatrywano projekt komisji handlowo-przemysłowej, która na wniosek p. Diamanda uchwalila wezwanie do rządu, aby saliny pozostawiały nadal w zarządzie ministerstwa handlu i przemysłu, a nie były poddane kompetencji ministerstwa skarbu. Sejm uchwalili po dyskusji odesłać tę sprawę do komisji skarbowo-budżetowej.

DYSKUSJA NA EKSPOZE MIN. PONIKOWSKIEGO I MICHAŁSKIEGO.

Następnie sejm przystąpił do dyskusji nad exposé prezydenta ministrów Ponikowskiego i ministra skarbu Michałskiego.

P. Daszyński, który pierwszy zabrał głos w dyskusji jest zdania, że tak późne przeprowadzenie dyskusji nad exposé dowodzi, że albo sejm nie ceni wskazówek jakie ma dać rządowi, albo uważa, że żadne wskazówki się nie przydadzą. Spóźniona dyskusja wskazuje również na wyzerpanie i zużycie się sejmu. Smutnym objawem jest, że dla celów wyborczych, wyłącznie demagogicznych, wielkie stronnictwa w sejmie oskarżają się, wyciągając na arenę parlamentarną sprawy należące przed forum sądowe. Sejm powinien zrozumieć, że pora wykonać własną uchwałę kładącą kres jego istnieniu. Dwa jeszcze zadania czekają sejm. To jest ordynacja wyborcza i budżet. Sejm z góry wytknąć sobie musi termin załatwienia tych spraw i w tym celu mowca zgłasza imieniem klubu wniosek: Sejm poleca komisji skarbowo-budżetowej, aby przedłożyła Izbie budżet na r. 1922 do 15. czerwca br. W razie niewykonania tego polecenia marszałek postawi po 15. czerwca br. budżet na porządku dziennym obrad sejmu i wyznaczy referenta. Głosowanie nad budżetem rozpocznie się bez względu na dyskusję w dniu 11. lipca br. Wniosek ten, zdaniem mowcy, umożliwiłby przeprowadzenie wyborów do sejmu w dniu 1. października br. Przechodząc do uwag nad exposé premiera, zauważa mowca, że chcąc należycie określić stanowisko, jakie mu wytycza rola premiera pozaparlamentarnego, należy zacytować wypowiedziane przez premiera w jego exposé słowa zmarłego marszałka Sapieli: Nie mam tyle miłości własnej, abym swoją opinię przekładał ponad zdanie tyłu znacznych mężów". Ponieważ w sejmie nie ma większości, i musi się pan prezydent liczyć z opinią znacznych mężów, zasiadających na lewicy i na prawicy, przeto pan prezyd. nie ma własnej opinii i rząd jego robi wrażenie tylko świadka naocznego tego, co się dzieje, oddawszy zresztą ministrowi skarbu dyktando nad sobą, nad sejmem i nad społeczeństwem. Budżet przez p. Michałskiego przedłożony jest nierealny i społecznie niesprawiedliwy. Nieracjonalny jest ten budżet, bo nie liczy się z drożyzną, wobec której mimo zapowiedzianych represji rząd okazał się bezsilnym. Same wydatki personalne przewidziane są na sumę 160 miliardów, i z pewnością wzrosną one o 100 miliardów. Sam rząd podwyższył opłaty. Za nim idą samorzady, podwyższając opłaty za gaz, elektryczność i wodę. O zwalczaniu drożyzny będzie można mówić dopiero wtedy, gdy rząd i samorzady będą z tą sprawą w porządku.

Budżet jest jednakże i nieszczerzy. Minister wstąpił do budżetu już w tym roku cały dochód z danin, stwarzając fikcje, a temsamem w następnym budżecie powstanie jeszcze większa luka. Niesprawiedliwość społeczna jest zbyt jaskrawa, bo rzadko które z państw kapitalistycznych w tak jaskrawy sposób poszło w kierunku podatków pośrednich, jak nowoczesna Polska, oszczędzając bogaczy i otaczając protekcją producentów, a lekceważąc konsumenta. 130 miliardom płynącym z podatków pośrednich, cel i monopolów, przeciwnie można 19 miliardów jako dochód z podatków bezpośrednich. Mowca krytykuje gospodarkę pożyczkową, wykazując na podstawie obecnego stanu marki polskiej, jak wielkie obciążenie skarbu wynika z pożyczek niegdyś zaciągniętych, które były nierównomierne z korzyścią przez nie osiągnięta. Mowca wytyka następnie niewprowadzenie w życie konstytucji i czyni mar-

szalka sejmu współwinnym. W wydziale sądownictwa wytyka mowca powolność postępowania sądowego i tendencyjność procesów, a w szczególności zastosowania amnestii wobec Banku kupieckiego. Mowca nie widzi też w budżecie odpowiednich sum na rozwój szkolnictwa.

W sprawie urzędniczej domaga się mowca awansu automatycznego, aby państwo miało rzeczywście urzędnika-obywatela. Wywody swe kończy mowca rzutem oka na politykę zagraniczną i oświadcza: Stronnictwo moje będzie popierało politykę pokojową. Witamy politykę sojuszu z państwami bałtyckimi nie jako politykę zaczepną i dlatego też witamy fakt, że w umowie warszawskiej nie została zawarta konwencja wojskowa.

Przewodniczący wicemarszałek Moraczewski przywołał Daszyńskiego za słowa obrażające marszałka Sejmu do porządku i odroczył dalszą dyskusję nad exposé. — Następne posiedzenie we czwartek, 4. maja, popołudniu.

OSZCZERSTWA PANA STAPIŃSKIEGO ZDEMASKOWANE.

Warszawa. (PAT.) „Kurjer Poranny“ donosi, że wczoraj zebrał się sąd honorowy poselski, zwołany przez wicemar. Osieckiego przeciwko p. Stapińskiemu z powodu zarzutów, uczynionych przez tegoż z trybuny parlamentarnej p. Osieckiemu. Sąd stwierdził zupełną bezpodstawność zarzutów p. Stapińskiego.

Z TEATRU

Teatr Wielki: „Wierna kochanka“, komedia w 3 aktach Mieczysława Fijałkowskiego.

P. Fijałkowski nie spojrzal na nową, polską wojenną rzeczywistość nowemi, własnymi oczyma. Mimo że przeszłość ta tak bliska, jest dystans i obiektywność w postawieniu i traktowaniu tych sobków i cywilów, troszczących się o własne jedynie bezpieczeństwo, poza którym wszystko jest dla nich frazesem, nietaktem, krzywdą; tego szorstko-pocztowego majora, żołnierza pełnej krwi; sentymentalnie romantycznego amantabohatera porucznika i owej młodej niewiasty, którą instynkt i miłość z obozu cywilnego przenoszą do wojskowego. Dystans ten jednak wpływa nie z dojrzałości intelektualnej i artystycznej autora, pod której tchnieniem temat świeży krystalizuje się i dojrzewa. Wręcz przeciwnie — autor mimowolnie czerpie ze starych wzorów i z nich czerpie gotowy dystans. Jest jednak naiwna świeżość w pisarzu, którego epigońska poniekąd nieoryginalność nie wpływa z świadomego wyrachowania, lecz z wejrzenia bardziej serdecznego i pocziwego niż oryginalnego i krytycznego, w którym to, co przejęte, staje się formą własnego mało skomplikowanego ujmowania. Aktualizacje są naiwne i dorywcze, punkt patrzenia staroświecko-szlachecki, mimo reformatorskie tendencje, sztuka budowana jest „po domowemu“, tak sobie, bez dyscypliny, choć nie bez sprytu, większa część aktu trzeciego to luźne wstawki na poziomie farsy Zbierzchowskiego. Prymitywna pocziwość odpowiada gustowi mniej wybrednej części publiczności.

Sceniczny poziom wystawienia podobnej sztuki zależy od twórczości aktora i reżysera, którzy pracą swoją muszą dopełnić i pogłębić pracę autora. Aktorzy na ogół nie wyszli poza przeciętną poprawność, a reżyserja pęza szablon. Nie było mowy o żywym, rwącym nurcie dialogu, aktorzy kolejno recytowali kwestje i wyczekiwali swej kolei, wskutek czego odezwania przedzielone były przerwami i lukami. Sufferowi dzieje się u nas krzywdą. Muszę skonstatować, że ma doskonały organ i dykcję, którejby nie jeden aktor mógł mu pozazdrościć. Mimiiki i gestykulacji ocenić nie jestem w stanie.

Z aktorów najlepszy — mimo, że grał w zastępstwie — szorstki i pocziwie subtelny wachmistrz p. Okornickiego. Major p. Rasińskiego bezpośredni, szczerzy, sympatyczny jak zawsze, choć nie zawsze w stylu. P. Miłulowicz (porucznik) warunki i momenty ma b. dobre (niektóre dziwnie przypominają Adwentowicza); całości jednak zbudować nie potrafi. P. Michnowska pracowała starannie i z wprawą nad dostosowaniem się do wymagań roli. P. Melina na ogół był

poprawnie zbudowany. P. Roman gra starannie i z zapalem, powiniem się jednak wystrzegać szarży i powtarzania się. Wiele tu zależy od reżysera. Reszta poprawna. Na scenie sprzęty i obrazy, dawni nasi znajomi. Sztuka miała powodzenie. Włodzimierz Jampolski.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś r. kat. Piotra męcz. gr. kat. Ireny. Jutro rz. kat. A. 2 go W., Katarz. gr. kat. N. 2. Myron H. 2. — Wschód słońca 4:07, zachód 6:36.

Repertuar Teatru Wielkiego.

Początek przedstawień o g. 7:30 wiecz.
W sobotę o g. 8:00 popoł. „Kraowiacy i górale“ — wieczór „Wierna kochanka“.

W niedzielę popoł. „O skibę“ — wieczór „Sprzedana naręczona“.

W poniedziałek o 8:30 popoł. „Krag interesów“ — wieczór „Gruba ryba“, 1 gość. występ M. Frenkla.

We wtorek „Zamarle oczy“.

W sobotę „Kontrolor wagonów sypialnych“.

W niedzielę pop. „Czysty interes“ — wieczór „Kontrolor wagonów sypialnych“.

W poniedziałek „Kontrolor wagonów sypialnych“.

We wtorek „Gruba ryba“, gość. występ M. Frenkla.

Repertuar Teatru Nowosol.

W sobotę „Szał miłości“.

W niedzielę pop. „Dama w gronostajach“ — wieczór „Szał miłości“.

W poniedziałek, wtorek i środe „Szał miłości“.

Repertuar Szkoły Lwowskiej.

1) Część koncertowa, pp. Noskowska, Lubcz, Ka-

miński, Dawidowicz. 2) Występy A. Hajka i J. Krausa-

3) Znamienna operetka R. Stoka „Stróż jej cnoty“.

Teatr Lit.-art. „UL“ ulica Ossolińskich l. 10.

1) Część koncertowa: A. Kutschmann i M. Windheim,

Bronowski, Mirski, Wilkoszewska, duet Barański;

2) „Edmee“, impresja hinduska; 3) „Chammer i Ska“,

prawdź zdarzenie. Dekoracje pędzla p. Krupskiego.

Biuro koncertowe M. Tuorka. Wtorek 2. ma-

ja: Józef Cetner (krzypek). Piątek 5. maja: Wieczór so-

natowy. Dr. E. Steinberger (fortepian). Dr. K. Lilionthal

wiolonczela). 1831

o Lwowie.

— Program obchodu 3-go Maja. W przededniu rocznicy, tj. 2 maja rozpoczną się uroczystości. O g. 6. hejnał z wieży ratuszowej, o g. 7.45 zebranie 4 muzyk wojskowych na pl. św. Ducha, a po odegraniu hymnu narodowego, pochód przez ulice miasta. Równocześnie przejazd wozami tramwajowymi kapeli m. zakł. elektrycznego. O g. 8. uroczysta Akademia w sali ratuszowej z następującym programem: Chór „Echa“, odczyt prof. krakowskiego uniwers. Ign. Chrzanowskiego pt. „Konstytucja 3. Maja w poezji romantycznej“, „Polonia“, zwycięski polonez kapelm. Kazim. Granata, odegra orkiestra 19. pp. pod batutą kompozytora. Wieczorem oświetlenie końca Unii Lubelskiej.

We środe, 3. maja, który to dzień jest świętem państwowym, odegrają rano o g. 5.45 pobudkę orkiestry wojskowej. O g. 8. hejnał z wieży ratuszowej. Godz. 10. uroczysta msza połowa obok statuy M. Boskiej na pl. Mariackim, odprawiona przez ks. arcyb. Bilczewskiego z kazaniem. W czasie mszy chór „Echa“ i muzyka wojskowa wykonają odpowiednie produkcje. Równocześnie odbędą się uroczyste nabożeństwa w kościele ewang. przy ul. Zielonej i w gminnej synagodze postępowej przy ul. Żółkiewskiej. O g. 12.30 w sali „Filharmonii“ wykład dyr. Jana Bayera o Konstytucji 3. Maja i o Tadeuszu Kościuszcze za wolnym wstępem. Popołudniu w teatrze „Kościuszkowski pod Racławicami“ i odczyty w dzielnicach miasta. Wieczorem o g. 8. urządza Stow. „Gwiazda“ w swojej sali „Uroczysty Wieczór“. Równocześnie w sali „Skały“ wieczór muzyczny-deklamacyjny.

Na ulicach zbiórka do puszek na rzecz TSL i iluminacja kartkowa w oknach.

— Oświetlenie Kopca Unii Lubelskiej z inicjatywy komitetu 3. Maja, urządzi o g. 9. wieczór 2. maja Okręgowy zakład uzbrojenia W. P. nr. 6.

— Związek obrotów Lwowa z listopada 1918 r. wzywa swoich członków do wzięcia udziału w uroczystościach Konstytucji Trzeciego Maja. Punkt zborny plac Smolki, godzina 9. rano

— Z Uniwersytetu Jana Kazimierza. Polsko-Bank Przemysłowy złożył 100.000 mk. na przebudowę domu akademickiego przy ul. Pijarów 35. Starostwo w Nadwórnie 41.485 mk. — Na re-

ce ks. Szydelskiego sekretariat Polskiego Banku krajowego 10.000 mk.

— Gościnne występy Mieczysława Frenkla. W poniedziałkowych „Grubych rybach” wystąpi nasz znakomity gość po raz pierwszy. Aby dać możliwość zobaczenia kapitalnej gry Frenkla szerokim sferom naszej inteligencji „Grube ryby” grane będą następnie, tj. we wtorek w teatrze Małym z Frenklem w głównej roli.

— Mieczysław Frenkiel przybył 28. bm. wieczorem z Warszawy na szereg gościnnych występów na naszej scenie. Cały swój dochód z pierwszego występu (poniedziałek w „Grubych rybach”) przeznaczył na Syndykat dziennikarzy lwowskich. Dyrekcja teatru oświadczyła gotowość złożenia na ten sam cel takiej samej kwoty.

— 1. maj w teatrze. Teatr komunikuje, że w poniedziałek o 3.30 popoł. odbędzie się w teatrze Wielkim przedstawienie „Kręgu interesów”. Przedstawienie to poprzedzi prelekcja znanego poety p. A. Cwikowskiego.

— Artykuł pt. „Rozrzutność i nierobstwo. Wydział wojskowy politechniki lwowskiej” w nr. 91. naszego pisma nie pochodził ani od odnośnego dziekanatu, ani od innych władz politechniki.

— Kursy przemysłowe. Krajowy Patronat rękodziel i przemysłu urządzi w najbliższym czasie we Lwowie następujące kursy z zakresu rozmaitych gałęzi przemysłu, a to: a) kurs wyrobu sztucznych kwiatów dla wykształcenia nowych pracowników, b) kurs galanterii koszykarskiej dla pań, c) kurs krawiectwa damskiego (nowy system kroju głównie dla pracownic krawieckich), d) kurs bielizniarski, e) kurs rysunków przemysłowych dla pań, f) kursy szewskie dla majstrów czeladników, g) kurs wyrobu obuwia domowego i wierzchów (także dla kobiet). Na każdy kurs przydzielonych zostanie 15—20 osób. Bliższych informacji udziela i zgłoszenia (także pisemne) przyjmuje biuro Patronatu przemysłowego we Lwowie, ul. Mickiewicza 5. H. p. codziennie od 11 do 11 godz. (z wyjątkiem niedziel i świąt) do 5. maja włącznie.

— Pożar garażu. Onegdaj późnym wieczorem zapłonął z całą siłą garaż automobilowy „Joint Distribution Comitee” przy ul. Źródlanej 1. 36. i 38. Drewniane baraki i przepojona benzyna podłoga i 2 auta, umieszczone w garażu, nie stały płomieniom oczywiście żadnego oporu.

Akcja wezwanej straży pożarnej ograniczyła się raczej do izolowania płonących szop i uratowania 1 auta, gdyż reszta, tj. 1 auto luksusowe, 0.5 wagonu cementu i wapna, większa ilość owsa Markusa Weisera i 2 szopy, spłonęło w zupełności. Szkada wynosi 13 milionów mk. Przyczyna pożaru nieznana.

— Ogień piwniczny wybuchł wczoraj o godz. 10.40 przedpoł. w realności przy ul. Żółkiewskiej 1. 65. Spaliło się trochę śmieci.

— Skok z I. p. Z balkonu I. p. przy ul. Murarskiej 1. 28. spadła dozorczyńni Maria Rudkowska. Uderzając o bruk, doznała załamania podstawy czaszki. Karetka Pog. ratunk. przewiozła Rudkowską do szpitala.

— Kradzież. W II. klasie pociągu pospiesznego na dworcu głównym skradziono Robinzonowi Schmerlowi złoty zegarek, wart. 200.000 mk.

— Aresztowania. Podczas rewizji, przeprowadzonej w mieszkaniu Józefa Senków przy ul.

NADEŚLANE.

NAJNOWSZE MODELE SUKIEN DAMSKICH
poleca **MARJA OPOLSKA** Lwów, ul. Małeckiego 9
i pięc. 61

W DZIĘK ZWYCIĘZCĄ

s. tuzą w 5 aktach z **MARY KILLES** w gł. roli. Uzupełnia program z jęć z matchu fotoalowego we Lwowie
Dziś Kino CHIMERA.

Chorażczyzny 1. 5. znaleziono bieżnię, pochodzącą z kradzieży. J. Senków aresztowano.

Za kradzież części składowych maszyn do szycia w sklepie M. Tissera przy ul. Bernsteina 1. I. aresztowano Józefa Farbenbuma (lat 16) i Leona Neusteina (l. 17).

Z całej Polski.

— **Bezpodstawny niepokój.** Dowiadujemy się, że w niektórych miejscowościach nad Zbruczem daje się zauważyć pewne zaniepokojenie wśród ludności. Przyczyna tego leży w kobortowanych zrecznie przez kordon ze strony emigracji gąbryjskiej pogłoskach. Emigranci mianowicie wyzyskują przebieg konferencji w Gemii dla wytworzenia atmosfery napięcia i oczekiwania. Ze emigrantom zaczyna dokuczać ścieżenie na Ukrainie to nas nie dziwi, dziwi nas jednak to, że są jeszcze u nas ludzie, podatni na przemycane tendencyjne alarmy, których realizację uniemożliwia smutny stan gospodarczy i polityczny sowieckich władców.

— **Most pod Bolechowem naprawiony.** Min. kolei komunikuje: Spowodowane przez niewiadomych złoczyńców uszkodzenie mostu kolejowego pod Stryjem na linii Stryj-Bolechów dnia 25. bm., zostało naprawione bezzwłocznie. Ruch kolejowy na tej linii wbrew domiesieniom niektórych pism nie był wstrzymany.

— **Konferencja oświatowa w Cieszynie.** Zapowiedziana przez Ministerstwo w. r. i o. p. VII-a konferencja oświatowa poświęcona domom ludowym odbędzie się w Cieszynie w Domu narodowym dnia 1. i 2. maja. Na porządku dziennym następujące referaty: Pojęcie domu ludowego i jego rola oświatowo-kulturalna (p. A. Langer); Domy ludowe (społeczne) za granicą (p. M. Orsetti); Ogniska oświatowo-kulturalne ludności miejskiej (p. K. Kornilowicz); Domy ludowe na wsi i ich działalność oświatowo-kulturalna (p. T. Jemielewski); Strona finansowa budowy domów ludowych (p. T. Twarecki); Architektura i wewnętrzne urządzenie domów ludowych (prof. L. Świerczyński).

— **Morderstwo.** Na łące w Stawach pow. Niśko. znaleziono trupa Łukasza Koziały, lat 17. Pierś otwarta nożem. Morderca nieznany.

Zebrań, odczytów i widowiska.

— **O znaczeniu Konstytucji Trzeciego Maja** dla ludności żydowskiej, odbędzie się odczyt 3. maja o g. 5 popoł. w sali gimnastycznej męskiej szkoły im. Króla Jana Sobieskiego, przy ul. Zamarynowskiej.

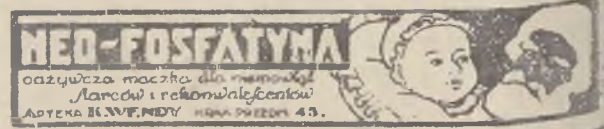
— **Do Sokolic.** 1. maja o g. 7 odbędzie się w sali Związku sokolego (Sokoła 7. II. p.) posiedzenie w sprawach złotych, na które zaprasza się wszystkie drużyny gniazd lwowskich.

— **Przedstawienie „Zemsty”.** Referat oświadczeń 6. dywizjonu żand. wojsk. odegra 30. bm. o g. 7 wiecz. w sali „Gwiazdy” „Zemstę”. Muzyka wojskowa. Występy bardzo niskie.

— **Święcone T. S. L.** koła im. E. Plater odbędzie się w niedzielę 30. bm. o g. 6 wiecz. w sali Czytelni akademickiej, na które zaprasza się wszystkich członków.

NADEŚLANE.

(Za rubrykę tę redakcja nie bierze odpowiedzialności.)



Dr. S. MIKOŁAJSKI
ul. Śniadeckich 6. II. p. ord. od godz. 3-5
popoł. w chorobach wewn. i chor. dzieci.

AKADEMIA ZDROJOWY W ŻUBIESTOWIE
(poczta kolej telegr. loco) 1922
otwarty od 15 maja do 15 października.

Najskuteczniejsze szczawy żelazisto-alkaliczne. Kąpiele mineralne ziemno-żelaziste, gazowe borowinowe. Kąpiele słoneczne, wodoleczniczo-świetlne, kąpiele górskie kąpiele rzeczne.

Zakład i łazienki g. utowne oświetlone. Wszystkie pokoje w zarządzie zakładu. Restauracja zdrojowa i kuchnie pensjonatowe pod nowym fachowym zarządem. — Apropozycja zakładu zapewniona. W I. i II. sezonie ceny znacznie niższe.

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 28 kwietnia.

+ **Handel morski polsko-rosyjski.** 10/V. odplywa do Petersburga pierwszy statek Twa żegluga polskiej „Sarmacja”. (AW).

+ **Giełda zbożowa.** Popyt na zboże, lubin, owies i makę przy słabej podaży i znacznie wyższych cenach. Transakcje fasola biała i mąka. Podaż w lubinie i wyce po znacznie wyższych cenach przy braku chęci kupna. Tendencja wzrostowa. Usposobienie rezerwoware. Następane zebrańie dnia 1. maja o 5. popoł.

Pszenica krajowa 17.000—17.200. Żyto małop. 12.500—12.800. Jęczmień 10.000—10.200. Owies małop. 12.500—13.000. Kukurydza krajowa 11.500 do 12.000. Ziemiaki przemysłowe 3.000—3.100. Ziemiaki jadalne 3.700—3.900. Fasola biała 13.700 do 14.700. Wyka 9.000—10.500. Lubin 7.800 do 8.200. Mąka żytnia 70% 18.000—18.500, 60% 19.000—19.500. Mąka pszenna 60% 25.000—26.000, 50% 27.000—28.000, 40% 29.000—30.000. Otręb żytni 6.850—7.000. Sioma prasowana 3.400—3.600. Siano krajowe prasowane 5.400—5.600. (AW).

Kursa giełdy lwowskiej.

Z = żądania, T = transakcje. Zresztą: placą.

A) Akc. bank.	28 kwiet.	B) Akc. przem.	28 kwiet.
Akc. Związk.	700	Galicja . . .	150000
Dyskont Lw.	1800	Gafota . . .	2100
Handl Pozn.	3525	Órka . . .	6000
Hipot. akc.	T 850	Oikos . . .	T 6000
Hipot. zemel.	420	Parowozy . .	1300
Małopolski	725	Patria . . .	5600
Powszechny	375	Pezet . . .	950
Przemysłowy	575	Pocisk . . .	775
Ziemsk. kred.	625	Pol. Glob . .	800
		Pol. Nafta . .	T 1975
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H.	650
Brow. Lwow.	22000	Rakusawa . .	3400
Chodorów . .	T 3300	Siersza al. . .	1200
Karpalit . . .	800	Gór. Siersza .	8000
Ćmielów . . .	4775	Tepege . . .	5700
Portland z.S.	—	Zieleniewski .	6400
		Żegluga pol. .	350

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 93	Lwów — dnia 28 kwietnia 1922		Warszawa dnia 28. kwietnia	Zurych dnia 28 IV.	Berlin dnia 26 IV.	Wiedeń dnia 27 IV.
	Gotówka	Dewizy	D e w i z y			
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	0.13—0.13	6.85	2.040
1 funt ang.	16600—17600	16800—17800	17650—17900	22.74	1244.10	84.350
100 frs franc.	34000—37000	34500—37500	36900—37400	47.22	2643.30	71.800
100 fr szwał.	72000—77000	72000—78000	77700—79200	100—	5225.05	1503.75
100 frc belg.	31500—33500	32000—34000	33800—34100	43.50	2458.05	66.450
100 K czesk.	7300—7700	7400—7800	7750—8200	9.95	543.30	151.50
100 K węg.	450—550	450—550	—	—60	86.30	01.012
100 K austr.	50—53	50—53	5100—5200	—06	8.59	100—
100 M niem.	350—1450	1375—1475	1380—1425	1.89	100—	2.770
1 Dolar am.	3930—4300	3900—4000	3970—4010	5.14	280.10	7.781
100 Lir wł.	20500—22000	20500—22000	2000—2170	27.22	1581.95	41.370
100 Lei rum.	2650—2850	2650—2850	—	—30	154.00	5.544
100 guld. hol.	135000—135000	140000—150000	—	195.10	10618.5	2742.50
100 K. norw.	P 45000—50000	P 45000—51000	—	96.80	5306.25	146.300
100 K. danis.	P 62500—67500	P 65000—70000	—	109.75	5927.40	164.875
100 K. szw.	P 70000—72500	P 70000—75000	—	183.25	7279.10	200.350

UWAGA: „P” oznacza kursa poprzed. i. statystycznie notowane.

ALUMINIOWE NACZYNIA KUCHENNE

(pod gwar. z czystego aluminium) — SOLIDNIE WYKONANE, ZNACZNIE LEPIEJ, NIŻ ZAGRANICZNE WYROBY — SA UŻ NA SKŁADZIE o 25% TANIEJ, ZARAZEM WSZELKIE WŁASNE WYROBY BLASZANE JAK: BALJE, BANIAKI SZAFLIKI, WANNY, WANIENKI I NACZYNIA EMALIOWANE

POLECA FIRMA **STANISŁAW GWENARSKI** Lwów, Akademicka 1. 21

BUDOWA NOWYCH DOMÓW MIESZKALNYCH.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj odbyła się u ministra skarbu konferencja w sprawie rozbudowy miast. Wynikiem obrad było przyjęcie następujących zasad finansowych: 1. Państwo przyjmuje poręczenie do wysokości 20 miliardów mk. obligacjami mieszkaniowymi i komunalnymi, mającymi służyć na budowę mieszkań. 2. Kwestia akcji kredytowej zostanie powierzona zakładom kredytowym publicznym. Kredyt zostanie udzielony osobom budującym prywatnym do 80% wartości, instytucjom użyteczności publicznej do 90%. Oprocentowanie może być obniżone do 3% na lat 20. Miasta Warszawa, Kraków, Lwów, Poznań i Łódź będą miały prawo wydawania obligacji komunalnych za poręką rządu na budowę domów mieszkaniowych, stanowiących własność miasta. Nowe domy będą korzystały ze zwolnień podatkowych i będą wolne od rekwizycji i ochrony lokatorów. Nadto przewiduje ustawa wywłaszczenie gruntów miejskich i zaścianych budynków za należytem odszkodowaniem. — Minister skarbu przyrzekł sprawę tę poprzeć jak najenergiczniej i wyraził nadzieję, że akcja ta zostanie możliwie szybko wprowadzona w życie.

KRONIKA SPORTOWA.

Bieg międzyklubowy. Dnia 30. bm. odbędzie się bieg na przełaj międzyklubowy urządzony staraniem sekcji lekko-atletycznej I. L. K. S. „Czarni”. Początek o g. 4.30 popoł. Start i meta w polsko T. Z. R. Zgłoszenia ustne lub pisemne przyjmuje dr. Landau, ul. Jabłonowskich 28, do godziny 12 w poł. Wpisowe 100 mk. od współzawodników.

Karpackie Towarzystwo narciarzy urządza wycieczkę na nartach z wyściem na Howerlę w Zarnohorze. Wyjazd w niedzielę, 30. bm. o g. 8. Powrót we środę, 3. maja o g. 11.45. Wycieczka Twa, która bawiła w ostatnich dniach w Gorgonach, stwierdziła znakomity stan śniegu od 850 m. w górę.

Tow. Łyżwiarckie zawiadamia swych członków, że dziś, dnia 29. kwietnia 1922 odbędzie się nadzwyczajne walne zgromadzenie Twa o godz. 6. wieczorem w lokalu Twa przy ul. Pełczyńskiej.

„Sport”. Jedyny polski tygodnik, poświęcony całokształtowi sportu, który z należytą pieczołowitością daje szereg artykułów fachowych z dziedziny sportu, prowadzony przez jednego z polskich pionierów sportu, prof. Wacka, wydał nr. 7. Na podstawie tego dorobku można polecić to najjaśniejszym sferom. Wśród artykułów nr. 7. wyróżniają się fachowe uwagi o hippi- (opłk. Dembińskiego) i szermierce (inż. Mańkowskiego).

OGŁOSZENIA.

WA PODARKI OKOLICZNOŚCIOWE

literatury i przybory do pisania ze szkła kryształowego. poleca

STANISŁAW WIERZBICKI
Lwów, Halicka 4.

ogólny porcelany, szkła sz. br. chińsk. i wyrobów kuch. n.

GOSPODARSTWA

od 3—500 morgów, kamienice, przedsiębiorstwa, wille i t. d. na Pomorzu i orzysnie do nabycia.

Informacje udziela:

GACA, Wąbrzeźno, Pomorze
gł. dworzec. 1337

Z powodu objęcia innego przedsięwzięcia sprzedam dobrze zaprowadzony

zakład rzeźbiarsko-sztukatorski

z wszelkimi pracami.

Konkurencja wykluczona. Tylko pierwszorzędne referencje. C na podług umowy. Oferty pod „K.F.” do Reklamy Polskiej, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6. 662

Wszechpolska Agencja 12-2

Pośrednictwo

Długa 5. Telefon 2834. — Poznań.

Pośredniczy w kupnie, sprzedaży i zamianie wszelkiego rodzaju obiektów w kraju i zagranicą. Zakupuje na własny rachunek, ułatwia uzyskanie pożyczek i lokuje k. pitały. Poleca nieruchomości miejskie i wiejskie t. j. kamienice, wille itd. Gospodarstwa od najmniejszych do największych. Fabryki, warsztaty, cegielnie, hotele, kawiarnie, restauracje td.

MATERJAŁ TARTY

świerkowy i jodłowy

pierwszorzędnej

marki nadwórniańskiej

w większych ilościach, bieżących rozmiarów z natychmiastową dostawą sprzedaje oraz podejmuje się wyróbki desek i bruzd na zamówienie.

KONCERN DRZEWNY

Spółka z ogr. odpow. 1290

we Lwowie, ulica Kopernika 5.

Gorzelnie kompletne, aparaty, kotły, maszyny parowe, montaż poleca

Dom handlowy i techniczny „PILOT”

Spół. z ogr. por.
Lwów ul. Batorego 4.

PŁUGI

całozelazne z drewnianymi grządzicielami i obracalne

BRONY: zwykłe i sprężynowe.

Kultywatory, plewniki i obsypniki

po cenach konkurencyjnych do natychmiastowej dostawy poleca

Polskie Towarzystwo Handlowe S. A.
Kraków, ul. Sławkowska 1. 927

Od Administracji „KURJERA LWOWSKIEGO”

Upraszamy uprzejmie o jak najrychlejsze nadesłanie prenumeraty na Maj 1922.

wraz z ewent. załognością, celem uregulowania nakładów. — Wypłata kwot wpłaconych na czeki Pocz. Kasy Oszczęd. następuje po upływie 8 do 10 dni, z tego powodu najrychlejsza wysyłka prenumeraty jest wskazana w interesie szan. prenumeratorów.

Na czekach lub przekazach wymienić należy, na jaki cel służyć ma nadesłana kwota: prenumerata, ogłoszenie, składki.

Cena prenumeraty wynosi:

We Lwowie miesięcznie do odbierania w administracji Kurjera Lwowskiego	440 m.
We Lwowie z odnośnieniem do domu	500 m.
Z przesyłką pocztową w całej Polsce	500 m.
Zagranicą miesięcznie	700 m.
Za zmianę adresu dopłaca się	10 m.

SMUKAŁA

Lecznica dla piersiowo-chorych

Kobiet i Dzieci

własność Towarzystwa ku zwalczaniu gruźlicy położona wśród starego lasu sosnowego,

200 łózek — obszerne werandy.

Laboratorium rentgenowskie.

Leczenie higieniczno-dietetyczne.

Leczenie specyficzne.

Adres: Lecznica w Smukała, p. Bydgoszcz. Stacja Kolei powiatowej Smukała, telefon 15-76. 1293

Separatory do miodu „Diabolo”
Siatki do ogrodzeń, Taczki,
Papa dachowa, Łóżka w wielkim wyborze, przyrządy pszczelarskie

poleca **M. KIERSKI**

handel towarów żelaznych
Lwów, Pałac Nikolascha
filja Tarnopol. 1328

WĘGIEL

GÓRNOŚLAŃSKI, DĄBROWIECKI i JAWORZNIKI 1326

we wszystkich gatunkach dostarcza pod gwarancją

„MERKATOR”
Kraków, Rynek Główny 17.

W O R K I

różnego gatunku i płacby kupuje i sprzedaje firma

LANDAU I FEINSINGER

LWÓW, SYKSTUSKA 58 A.

Magazyn pasaż Nerwanów (Colosseum)
Telefon Nr. 426 i 646. 8048

Wyłączna sprzedaż nowych worków na wschodnią Małopolskę i skład komisowy fabryki

Braci Deutsch w Bielsku.

Maszyny gospodarcze

spec. gąble, sieczkarnie, őrutowniki młockarnie i t. d. w przeprowadzeniu najlepszym wykonaniu, za najniższe ceny dostarcza

FABRYKA MASZYN GOSPODARCZYCH

Kusák & Spol

Čes. Bohdíkovi n/Mor. R. Č. S.

Dentysta lekarz **Dr. Jakob Owiński**
Pracownia Dentystyczno-Techniczna
ul. Halicka 21. 300



WIROWKI

oryginalne

SZWEDZKIE

VIKING i DIABOLO

poleca 1036

ANTONI HALSKI, Lwów, Sobieskiego 3.

Poszukuję współnika

z 3-4 milionami mkp.

Posiadam 5 sklepów w Sokołowie, Sterdyni, Kosowie i Węgrowie, — ponieważ w Sokołowie niema polskiej hurtowni chcę w jednym z tych miast założyć galanterijno-spożywczą hurtownię oraz zająć się eksportem obuwia, które już w kraju partjami wysyłam. Do spółki przyjmę i nie fachowca. Stanisław Kondracik w Sokołowie, z. siedziacka 1286

Dyrekcja kopalni Gwarectwa węglowego Brzeszcze sprzedaje:

1 samochód ciężarowy, 4 tonowy, marki Fress Büssing, 36 HP. na gumach. Silnik wymaga naprawy.

Cena poniżej, której nie może być sprzedany. wynosi 1.000.000 Mp.

Oferty w zamkniętych kopertach z napisem „Oferta na samochód” skierować do kopalni Gwarectwa węglowego Brzeszcze p. Oświęcim do dnia 15. maja br. 1338

NAJWIĘKSZY WYBÓR

Urządzeń kuchennych

WSZELKIEGO RODZAJU

w specjalnym składzie rzeczy poleca

R. KALCZYŃSKI

684 LWÓW, Sobieskiego 12.

Nauka i wychowanie.

Angielskiego wyuczę szybko, znakomitą metodą pod gwarancją. Charles Pipes, Łuckiego 8 (obok Zandarmerji). 1308

Kupno i sprzedaż.

MAJĄTKI

realności, fabryki, sklepy, restauracje, kaw.arnie, kabarety i t. p. w wielkim wyborze w różnych punktach Rzeczypospolitej, kupisz względnie sprzedasz za pośrednictwem rząd. upoważn. Domu handlowo-komisowego „Verda-Stelo“ (A. Marczewski i S-ka). w Samborze.

Liczne bowiem i codziennie świeże zlecenia wykonujemy natychmiast dzięki bardzo licznej agencji w całym kraju. W nieobsadzonych dotąd miejscowościach przyjmujemy nadal agentów i wyawadców na bardzo korzystnych warunkach. 537

Do sprzedania dom 2 piętro na ul. św. Jacka. Blizsze wiadomości u pani Rupp, Kochanowskiego 1. 48 II. piętro. 1259

Młynskie kamienie, maszyny, turbiny, transmisje, pasy, motory ropne, lokomobile, gąbry po cenach konkurencyjnych poleca: „Piotr“ Lwów Batoiego 4. 1269

Sypialnia nowa, solna, rozkładane garnitury salonowe, do nabycia. Sapiehy 41. 1317

Sukienka kremowa dla paniątki tanio do sprzedania. Głęboka 27, II. p. na lewo. 1323

Fortepian, Pianino, Fisharmonium kupię. Lwów Pańska 21, Hanak. 1336

Sług motorowy „Praga“ 5-skiłowy w dobrym stanie okazjnie sprzedam lub wymienię na inny większy, choć y zupełnie nie do użytku. Dr. Haupt, Jarosław, fabryka maszyn. 1334

Różne.

Dom frontowy z ogrodem prowincja zamienię na mieszkanie we Lwowie. Wiadomość przed południem Zamajskiego 4, podwórko na prawo.

Apteka

z mieszkaniem w Medenicach do wydzierżawienia. Wiadomość Murarska 23 Kikiewicz.

Znaczki pocztowe dla Filatelistów (na prowincję nie wysyłam) Najtańsze źródło. Karolina Hawranek. Skł. o papieru Lwów, Ratowskiego 10. 1300

Włodyk poszukuje poloję kawalerskiego natychmiast z wkiem lub bez. Zgłoszenia do Admin. pod „Natychmiast“. 1123

Podróbka pończochy w najróżnym czasie „Kalos“, Kopernika 12, za brama. 1305

Mieszkania

Natychmiast potrzebne mieszkanie 3-4 pokoi z kuchnią, łazienką i wygodami. Oferty proszę nadsyłać do admin. racji Kurjera sw. Inżynier T. 1333



UDOSKONALONE MASZyny

wyrobu DACHÓWKI CEMENTOWEJ, PUSTAKÓW BETONOWYCH, cembrowiny studzienszej, rur — — — słupów i in. — — —

poleca FABRYKA MASZYN

RZEWUSKI i Ska

WARSZAWA ul. Ordynaska 7. Tel. 28-85.

Źródło poważnych zysków dla przedsiębiorczych jednostek.

REMONTY

wazelkiah MASZYN i urządzeń fabrycznych skutecznie i najtaniej i sumiennie 951

FABRYKA BRACIA MALINGWSCY I SKA Lwów, ul. Lwowskich Dzieci 56. — Telefon 325.



GAZA JEDWABNA MLYNÓW

Wszystkie gatunki i numery stale na składzie posiada

DOM HANDLOWY

HENRYK SACHS

WARZAWA Marszałkowska nr. 137.

Telefony: 221-87. 52-30.

Adres telegr.: „Santrod-Warszawa“.

MAJĄTKI

od 4-1000 morgów fabryki, hoteli, przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe, domy, wille, sklepy w mieście i na prowincji przy powiatowym mieście.

DOM POŚREDNICZY 883

M. POPIACKI

RYNEK 6, WĄGROWIEC (Wielkopolska)

NAŁĘCZÓW Zakład leczniczy

cały rok otwarty

po kierunkami

Dra Mieczysława Puchalskiego

Źródło szczerawy telazistej, radioaktywne kąpiele telaziste, borowinowe, słoneczne i leżalnia wiecie, gazowe, i glicerolne, hydrotapia i elektryzacja. Choroby wewnętrzne, nerwowe i kobiece. Chorych umysłowych, zakazanych i gruźlicznych Zakład nie przyjmuje. Kuchnia dyetetyczna, wygodne pokoje z całodziennym utrzymaniem dla wypoczynku. Poczta telegraf i telefon. Wyjazd z Warszawy o 3.15 rano z dworca wiedeńskiego, Informacje Mokotowska 45 m. 7. od 4-6, telefon 3004, lub Dyrekcja w Nałęczowie.

Rysownik techniczny z kilkuletnią

praktyką zawodową poszukiwany do Rafinerji nafty.

Szczegółowe oferty z odpisami świadectw, upraszamy nadsyłać do „Kurjera Lwów.“ pod „Rysownik“. 1304

Czapki Sportowe

męskie, damskie i dzieciinne w wielkim wyborze poleca firma:

JAN WITTMANN, Lwów
Trybunalska 1.